

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

CHARACTERISTICS OF THE REGIONAL POLICY OF AUSTRIA

Velichka Popova

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: The article presents the regional policy of Austria.

Keywords: regions, policy, Austria.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА НА АВСТРИЯ

Величка Попова

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

УВОД

Австрия е малка държава, която има стратегическо геополитическо значение. Централно равположена в Европа тя заема основно място относно движение на хора и стоки. Освен това тя притежава много отдалечени, трудно достъпни, предимно планински и много селски региони. Развитието на регионите в страната е в съответствие директивите и инструментите на Европейския съюз, като се отчитат специфичните особености за постигането на цели, разпределението на компетенциите и нивата на планиране. Австрия е член на Съвета на Европа от 1956, на на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (1973) и на Европейския съюз от 01 януари 1995 г., от 01.01.1997 г. е член на Шенгенското пространство, като от 01.01.1999 г. приема еврото. През 1987г. Австрия ратифицира Европейската харта за местно самоуправление през и по този начин се обвързва с нейните разпоредби. Хартата изисква спазване на минимален брой права, които формират

европейската основа на местното самоуправление. Конгресът на местните и регионалните власти гарантира спазването на тези принципи. Насочената и последователна регионална политика на Австрия през последните 25 години с отварянето на Европейските пазари я прави процъфтяваща държава с високи стандарт и брутен вътрешен продукт. Заради географските си особености и големия процент планински региони, при което една трета от населението живее в регионите със структурни проблеми – това са областите: Каринтия, Долна Австрия, Горна Австрия, Залцбург, Щирия, Тирол, Форарлберг, останалите живеят в така наречените преходни зони и високо развитите градове като Виена и др

ИСТОРИЧЕСКИ ДАННИ

Развитието на общинското самоуправление в Австрия датира от гражданската революция през 1848 г., довела до така наречената „Октомврийска конституция“ от 4 март 1849 г.

На 17 март 1849 г. е издаден Временният общински закон, в който сферата на дейност на общностните дела е разделена на естествена и делегирана зона. Естествената сфера на дейност обхваща всичко, което е свързано с интереса на общността и е осъществимо в нейните граници. Октомврийската конституция и впоследствие общинският закон от 1849 г. са обявени за неефективни през 1862 г. а общинското самоуправление, въведено от 5 март 1862 г. е в основата, която е била в сила до изменението на конституцията на общините от 1962 г. - преди 100 години - и на която по принцип се основава изменението на конституцията на общините от 1962 г. Подобно на наредбите от преди, районът на дейност на общината отново е разделен на две, а именно на така наречената независима и публична област на дейност. Общината може да организира и да разполага със собствена автономия в рамките на съществуващите закони за Райха и държавните закони. Независимата сфера обхваща онези области от живота, които първоначално са свързани с интереса на общността и биха могли да бъдат осигурени и осъществени в рамките на техните собствени ресурси. В публичната сфера общините са били задължени да участват в публичната администрация в съответствие с разпоредбите на законите. Енорияшите са имали право периодично да назначават свои представителни органи, т. нар. Енорийски комитет и енорийски съвет на директорите. Освен това този закон съдържа упълномощаването на енориите, разходите, които не се покриват от приходите от енорийското имущество, на данъци или данъци върху потреблението, както и чрез събиране на други допълнителни такси и мита. Регламентирано е, че някои важни градове и курорти могат да прилагат свои собствени закони.

През 1915 г. се създава Австрийската асоциация на градовете, представлявана от 255 члена от всички градове с над 10000 жители.

През 1918 г. се дава началото на нова правна система след създаването на Република Германия-Австрия, обосновано на общинското право от 1862г. в новата правна система. Във Федералния конституционен закон, основните характеристики на положението на общините влизат в сила след приемането на федералния конституционен закон за организацията на общата държавна администрация в провинциите.

През 1920 г. е приета Федералната конституция, която регламентира общинския закон за местните общности и този за регионалните общности - и по този начин в крайна сметка проблемът с демократизацията на областните административни власти. Била е регламентирана и правната структура на общинския закон на местните общности като самоуправление, които са напълно отделно от създаването на областните административни власти. Тогава е налице комбинация от местни общности, включени в регионални общности, чието създаване се основава на модела на самоуправление а установяването на допълнителни принципи за организацията на общата държавна администрация във федералните провинции, което е въпрос на федералното конституционно право.

След като Федералната конституционна поправка от 1925 г. не е била състояние да постигне политическо споразумение в тази област на закона, се приема Конституционен преходен закон от 1920 г. с приети разпоредби от федералните провинции до конституционната уредба на организацията на общата държавна администрация във федералните провинции и не маже да се прави промяна.

Модификация след 1934 г. в хода на въвеждането на корпоративната държава през 1934 г. и включването на Австрия в Германския райх и свързаното с това въвеждане на германския общински кодекс. През 1945 г. се създава Временния общински закон от 1945 г., в който бившият общински закон със статут преди 1 октомври 1938 г., отново е въведен, с изключение на онези законови разпоредби, които са приети за адаптиране към конституцията от май 1934 г. Това означава, че са включени само разпоредбите от стария общински закон, които не противоречат на разпоредбите на Федералната конституция в поправката от 1929 г. Този вид прием води до фрагментация и объркване на общинското законодателство, което накрая подтиква общинските групи по интереси да се стремят към стандартизация на общинското право.

СЪЗДАВАНЕ НА ОБЩИНСКО КОНСТИТУЦИОННО ИЗМЕНЕНИЕ 1962 Г.

На 10-та Австрийска асоциация на градовете през декември 1954 г. е приета резолюция, в която се посочва, че действащите понастоящем разпоредби на федералния конституционен закон за общините не отговарят на идеята за местно самоуправление, но че отдавна закъснялата нова конституционна регулация, основана на конституционното право е все още далеч и е необходима съществена конституционна реформа. Поради тази голяма фрагментация на общинското право е създадена проучвателно комисия, която изработва образец на устав за градовете със собствен статут, а също и образец на общински кодекс за останалите общини в Австрия, за да премахне голямата фрагментация на общинското законодателство. Тя създава три работни комитета (комитет за автономия, комитет по компетентност, финансов и икономически комитет). Тяхната работа довежда до създаването на проект и контропроект за общинското самоуправление през 1960 г., които са дадени на обсъждане и в крайна сметка от двата проекта се създава кимпромисен вариант от двата проекта през 1961 г. Така на 31 януари 1962 г. проектът е одобрен по принцип. Специален акцент е поставен върху укрепването на икономическата свобода на общините, оформянето на собствената ѝ сфера на дейност и ограничаването на закона за държавния надзор. Подобни разпоредби включват: независимото право на общините да издават наредби, правни механизми за преразглеждане на индивидуални административни решения от общините, правото да се предоставят градски права за общини с поне 20 000 жители. След последвалите дебати и обсъждане на 20 юли 1962 г. е обявено 49-то изменение на общинската конституция, с което се цели постигане на стандартизация на общинското законодателство, както и да се запълнят съществуващите пропуски и да се замени тогавашната временна регулация с постоянни норми. Основни елементи на общинското изменение на конституцията са следните: собствена и делегирана сфера на дейност на общините, структуриране на надзорното право и на правото да се предоставят градски права. Дава права на общинското самоуправление да работи самостоятелно, при което общината е независим икономически орган и има право да притежава, придобива и разпорежда с икономически активи в границите на „общите“ федерални и държавни закони, да управляват предприятия, да управляват самостоятелно в рамките на финансовата конституция и да рекламират данъци. Въвежда се частния сектор на самоуправлението на общината. Степента, до която на общините е разрешено да работят частно, но до известно ограничение на дейността на частния сектор. Съгласно това държавният законодател има право да обвърже индивидуалните мерки, които общината трябва да предприеме в

собствената си сфера на дейност, чрез които се засягат особено местните интереси, особено тези с особено финансово значение, с изискване за регулаторно одобрение.

Суверенна администрация- това представлява втората част на общинското самоуправление, което се състои от задължение на общините да си сътрудничат в изпълнението на федералните и щатските закони.

1964 г. веднага след приемането на изменението на общинската конституция през 1962 г. отново е била създадена комисия, която изготвя образци на общински кодекс и на устав, които са завършени през 1964 г. след 10 годишна работа.

Република Австрия е 15-та държава-членка на Съвета на Европа. На 16 април 1956 г. Австрия подписва Хартата за местно самоуправление на 15 октомври 1985 г. и я ратифицира на 23 септември 1987 г., докато влизането ѝ в сила е било планирано за 1 септември 1988 г. Австрия също така подписва и ратифицира следните документи, имащи отношение към областта на местната и регионалната демокрация:

1. Европейска конвенция за трансгранично сътрудничество между териториални общности или власти (ратификация на 18 октомври 1982 г.);

2. Допълнителен протокол към Европейската конвенция за трансгранично сътрудничество между териториални общности или власти (ратификация на 17 март 2004 г.);

3. Протокол № 2 към Европейската конвенция за трансгранично сътрудничество между териториални общности или власти (ратификация на 22 септември 2006 г.)

4. Австрия обаче не е подписала, нито е ратифицирала следните документи, имащи отношение към областта на местната и регионалната демокрация:

- Конвенция за участието на чужденци в обществения живот на местно ниво;

- Протокол към Европейската конвенция за трансгранично сътрудничество между териториални общности или власти относно национални групи за сътрудничество

- Допълнителен протокол към Европейската харта за местно самоуправление относно правото на участие в делата на местната власт.

5. Организирано е първото наблюдение след австрийската ратификация на Хартата през 2010 г. Докладът „Местна и регионална демокрация в Австрия“ изразява задоволство от състоянието на местната демокрация, което следва Хартата като цяло и препоръчва на австрийското правителство да въведе цялостна институционална реформа на федералната система, изясняване на компетенциите и укрепване на местното управление финансово. Това насърчава усилията за по-добро представителство на жените на местно и регионално ниво и препоръчва на австрийските власти да подпишат и ратифицират. Допълнителният протокол към Европейската харта за местно самоуправление относно правото да участват в делата на местната власт.

СТРУКТУРА НА УПРАВЛЕНИЕТО

Исторически провинциите играят важна роля в развитие на Австрия, след разпадането на Австро-Унгарската монархия, през 1918 г. Седем от деветте днешни провинции, участвали в изготвянето на федералната конституция, заедно с централното правителство във Виена се съгласяват новата република да бъде федерация. По-късно, след Втората световна война, през 1945 г., докато във „временната конституция“ се говори за австрийска унитарна държава, провинциите отново се присъединяват към федерация. Днес Австрия е добър пример за демократичен консенсус: широка коалиция, управляваща федералната територия, като пропорционалността е основният стандарт на политическото представителство, назначаване на държавна служба и разпределение на публичните средства, а жизненоважни малцинствени интереси са защитени от малцинственото вето. Различните нива на правителството споделят правомощия и взаимодействат с множество участници и интереси, за да консолидират доброто управление. В Австрия се представя интересен централизиран модел на федерализъм, като Федерация (Бунд) играе доминираща

роля, а Ланданд общинските правителства са по-периферни. С различни хоризонтални и вертикални инструменти за сътрудничество (напр. Конференция на управителите на земи – Landeshauptleutekonferenz; Австрийска конференция по устройство на територията - Österreichische Raumordnungskonferenz), Австрия, функционира като федерален режим. Законодателната власт на Федерацията се упражнява от Националния съвет, съвместно с Федералния съвет. Националният съвет се избира в съответствие с принципите на пропорционално представителство въз основа на равно, пряко, лично, свободно и тайно изборно право от мъже и жени, навършили шестнадесет години в деня на избора. Законодателният период на Националния съвет продължава пет години, считано от деня на първото му заседание, но във всеки случай до деня, в който се събира новият Национален съвет. Австрийското конституционно право има един основен документ, Федералният конституционен закон от 1920 г. (Bundes-Verfassungsgesetz), както и различни други актове, като например: „обикновени“ конституционни актове, международни договори (от конституционен ранг) и „конституционни разпоредби“, включени в обикновени закони (които имат конституционен ранг и се гласуват с конституционен кворум. Конституционните закони или конституционните разпоредби, могат да се приемат от Националния съвет (Nationalrat) само в присъствието на поне половината от членовете и с мнозинство от две трети от гласовете.

Федерални задачи: Федералното правителство е единствено отговорно в следните области: политическо и икономическо представителство в чужбина, федерални финанси, митници, военни въпроси или въпроси за държавната служба. Тук федералното правителство приема законите и се грижи за администрацията. Федералните власти изпълняват федерални задачи. Федералното правителство има свои държавни институции (= власти) за тази цел. Такива федерални власти са например: данъчните служби и австрийските посолства в чужбина. На върха на всички федерални власти са федералният канцлер и федералните министри. Федералното правителство не изпълнява самостоятелно друга част от задачите си, а делегира тези задачи на федералните провинции. Тогава държавните власти са - под ръководството на губернатора на щата - обвързани със заповедите на федералното правителство. Федералните щати сами регулират всички свои задачи. Тук държавите приемат закони и гарантират, че те се изпълняват. Федералните щати са единствено отговорни, например, за детските градини, защитата на младежта и опазването на природата. Федералните щати също определят къде и какво може да бъде построено (закон за регионалното планиране и строителство). В допълнение към държавните задачи, държавните власти изпълняват и много федерални задачи. Държавната администрация изпълнява задачите на федералните провинции. Висшият орган на всяка федерална държава е държавното правителство. Начело са губернаторът и провинциалните съветници. Във Виена кметът и градските съветници оглавяват града и неговата администрация. Администрацията на областите (областни власти и магистрати) също е част от държавната администрация. Кметът е глава на общността. Начело на всяка община има кмет и администрация. Типични примери са: местно строителство, местно здравеопазване и местно пространствено планиране. Общините не получават директни заповеди от федералното правителство или федералните провинции. Но всяка федерална държава трябва да гарантира, че общините изпълняват задачите си.

От стартирането на членството на Австрия в Европейския съюз от 1995 г. има и области, за които федералното правителство или федералните провинции не носят основна отговорност. Това включва всичко, което се решава и прилага на европейско ниво Австрия е федерална държава и тя гарантира, че съответните условия на живот на гражданите могат да бъдат най-добре изпълнени.

Политическата власт е разделена между федералното правителство, федералните щати и общините. Решенията не се вземат само на федерално ниво. Решенията се вземат и

на ниво федерални провинции и общини. Това означава, че политическите решения също са по-близо до гражданите. Тъй като държавната власт е разпределена на няколко нива, има и различни избори, на които австрийските граждани могат да гласуват във федералните провинции напр. регионалните парламенти, в общините общински съвет. В резултат на това хората често имат възможност да използват своето демократично право на участие. На общински избори гражданите на ЕС също имат право да гласуват при определени условия. Активното политическо участие като кандидат също е по-лесно за гражданите в една държава.

В Австрия често има широка коалиция, управляваща федералната територия, като пропорционалността е основният стандарт на политическото представителство, назначаване на държавна служба и разпределение на публичните средства, а жизненоважни малцинствени интереси са защитени от малцинственото вето.

Днес Австрия като демократична република и федерална провинция, образувана от девет автономни провинции: Бургенланд, Каринтия, Долна Австрия, Горна Австрия, Залцбург, Щирия, Тирол, Форарлберг и Виена. Най-висшите изпълнителни органи в Австрия са федералният президент, федералните министри и държавните секретари и членовете на правителствата на провинциите. Република Австрия е федерална държава, административно разделена на 8 провинции със столица Виена. Провинциите се състоят от 84 окръга, които от своя страна се делят на общини. Освен това Австрия има 15 самостоятелни града със самостоятелно общинско законодателство. Постоянната и целенасочено провеждана регионалната политика е в основата на икономическия растеж на страната и заемането на едно от първите 15 места в света.

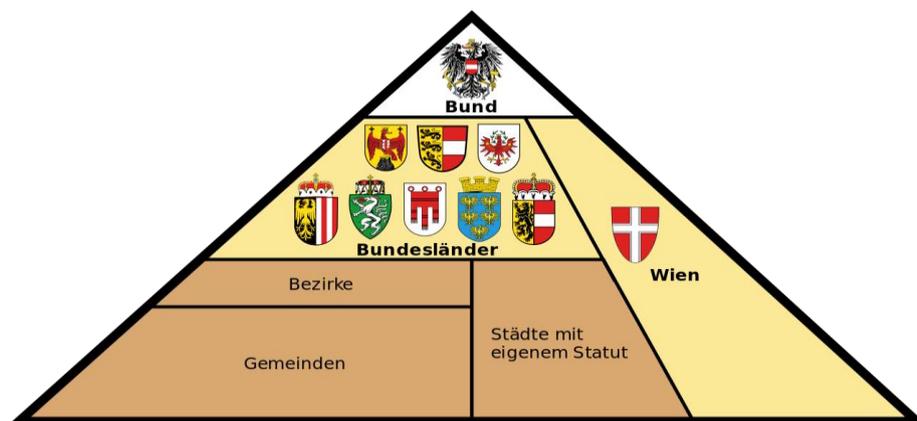

Фиг. 1. Провинции на Австрия

УСТРОЙСТВО НА РЕГИОНИТЕ В АВСТРИЯ

Регионалното разпределение във Федерацията на Австрия е разпределено по следния начин:

1. Федерални щати
2. Области
3. Общини
4. Градове със самостоятелен статус
5. Виена

Фиг. 2. Регионално разпределение в Австрия

1. **Федерални щати** - Пет от деветте австрийски федерални провинции: Долна Австрия, Каринтия, Щирия, Тирол, Залцбург (като архиепископия), са създадени през Средновековието, Горна Австрия става независима при Йосиф II., Форарлберг е част от Тирол за дълго време и става независим през 1861 г. През 1921 г. е добавен Бургенланд, който дотогава е бил част от Унгария. През 1922 г. Виена окончателно е отделена от Долна Австрия и е издигната до статут на отделна федерална държава.

2. **Области**- 94 австрийски области, представени на фиг.3 с регистрационни номера в червено са дадени 9- те столици.

Фиг. 3. Области в Австрия

3. **Общини** – В Австрия има 2095 общини (към 1 януари 2020 г.), които са на най-ниското ниво на административната структура и са подчинени на федералната конституция. По принцип, съгласно Федералния конституционен закон в Австрия, всяка област на националната територия принадлежи на община. Федералната столица Виена и останалите

градове със закон също са общини, но техните организационни структури и задачи се различават значително от „нормалните“ общини.

4. Градовете със собствен статут

Австрийската асоциация на градовете су представлява 255 члена, включително всички градове с повече от 10000 жители. Неговата основна задача е да представлява интереса на местната власт в преговорите за споделяне на бюджетни средства и данъчни права между федерацията, местните власти на Landand. Списъкът съдържа всички политически окръзи и законни градове на Австрия с подробности за съответната федерална провинция Австрия. Във Форарлберг и Долна Австрия политическите области се наричат административни области. Няма предвидени в закона „областни столици“, а само места, където се намира седалището на областната администрация. В Бургенланд те се наричат „областни предградия“. Общата държавна администрация в политическите области (административни области) е отговорност на областните власти. Начело не стои избран орган, а професионално назначен.

Всичките 15 законни градове в Австрия, всички общини са основно организирани по един и същи начин поради федералната конституция, независимо дали общината е индустриален град или малка земеделска община. Тази функция на обединената общност не може да бъде потвърдена за градовете със собствен статут, някои от които вече са имали специални права по време на монархията. С разпоредба, въведена с изменението на общинската конституция през 1962 г., и впоследствие обновената правна резолюция до 31 януари 2019 г. община с над 20 000 жители население трябва да получи свой статут от провинциалния закон по нейно искане, ако това не застрашава интересите на държавата. Преди въвеждането на изменението съществували законоустановени градове, особено тези с по-малко от 20 000 жители, а именно Айзенщат, Вайдхофен ан дер Ибс и Руст. Така всички предишни съществуващи градове били прехвърлени, единственото предоставяне на нов устав се състоя преди влизането в сила на член: на 1 януари 1964 г. за Уелс. Градовете по закон обикновено са населени градове с надрегионално значение. Всички регионални столици с изключение на Брегенц са градове със собствен устав. Форарлберг е единствената федерална провинция без градски закон. Законоустановените градове трябва да бъдат разграничени от общините, които нямат специален правен статут имат правни особености в сравнение с унитарните общини. Това е преди всичко собствен градски закон (статут), уреден със специален закон, в който законодателният орган на щата може да даде на града конституция, създадена по поръчка. В градовете със собствен устав магистратът е създаден като помощен орган с ръководител на магистрата. Той отговаря по конституция за вътрешното министерство и отговаря за въпроси, свързани с организацията на човешките и материални ресурси и разпоредби за бизнеса. Той има правомощия да ръководи и издава инструкции, без да се налага да действа директно с кмета. При упражняването на тази управленска функция обаче не могат да се установяват или променят права или задължения. Друга разлика е, че по силата на конституцията никоя областна власт не отговаря за градовете със собствен устав, но на кмета се възлага изпълнението на определени областни административни задачи в определената зона на отговорност. Следователно той - подобно на областния управител на унитарните общини - отговаря за одобряването на експлоатационните съоръжения и провеждането на някои административни наказателни производства. С изключение на законоустановените градове Руст, Вайтхофен, Юбс и Виена, всички други градове са седалище на поне една областна администрация на съседен окръг, в Линц има две областни администрации.

Австрийската асоциация на градовете, действа като представителство на интересите на градовете и по-големите общини - включително градовете по закон. Най-старите законоустановени градове са: Грац (столица на Щирия), Клагенфурт (столица на Каринтия), Инсбрук (столица на Тирол) и до 1919 г. също: Болцано, Тренто и Роверето, Линц (държавна столица на Горна Австрия), Залцбург също Виена (федерална столица на Австрия), всички

те получиха свой статут още през 1850 г.. Градовете на Бургенланд Айзенщат и Руст бяха определени като свободни унгарски градове от 17-ти век. Най-младият град по закон е Уелс в Горна Австрия (от 1 януари 1964 г.): Градът получи свой статут във връзка с изменението на общинската конституция през 1962 г., но преди да влезе в сила. Много общини, които не са законни градове, сега имат повече от 20 000 жители. В миналото това със сигурност е било причина за предоставянето на областните административни задачи в системата за финансово изравняване и е било недостатъчно компенсирани. През 2014 г. безпартийната гражданска платформа „Kernraumfusion“ се опита да постигне създаването на нов град чрез сливането на девет щайерски общности в квартал Войтсберг, които също трябва да придобият статут на статутен град. В хода на разпускането на окръг Виена-Умгебунг в края на 2016 г. беше обсъдено превръщането на град Клостернойбург в законен град, наред с други варианти, но не беше приложено. Австрийската асоциация на градовете, която те финансират, действа като представителство на

Общини - Федералната конституция се отнася до „общини“ (Gemeinden) като „местни общности“ (Ortsgemeinden). Общините са като юридическо лице, което се ползва от самоуправляваща се власт. Признава се икономическата независимост на общините, тъй като заявяват, че общините имат право в границите на федералните и Landlaws, да притежават активи от всякакъв вид, да придобиват и да се разпореждат с тях по желание, да управляват икономически предприятия, както и да управляват своите бюджети самостоятелно в рамките на финансовата конституция и събират данъци. Освен това се дава право на общините с най-малко 20 000 жители да се ползват от своя харта (Statut). Ако интересите на страната не бъдат застрашени от подобни искания и федералното правителство даде съгласието си с тях, тогава такива общини стават градове със статут (Stadtrecht). В това си качество те ще изпълняват както общински административни задължения, така и тези, свързани с областната администрация. Понастоящем в Австрия има 15 самостоятелни града: Айзенщат, Грац, Инсбрук, Клагенфурт, Кремс на Донау, Линц, Ръжда, Залцбург, Санкт Пьолтен, Щайр, Филах, Вайдхофен на Ибс, Велс, Виена, Винер Нойштадт. Австрийската асоциация на градовете (Der Österreichische Städtebund) и Австрийската асоциация на общините (Österreichischer Gemeindebund) компетентно представляват интересите на общините в Австрия. Федерацията трябва незабавно да информира общините за всички проекти в рамките на Европейския съюз, които засягат собствената им сфера на компетентност или други важни интереси.

5. Виена - Федералната столица Виена е едновременно федерална провинция и политически окръг под формата на град със статут и следователно също община. В продължение на десетилетия след 1918 г. Виена се нарича община Виена. Виена е разделена на 23 общински области. По своя дизайн обаче те не могат да се сравняват с политическите квартали. Те се ръководят от избрани областни управители.

Финансова политика на Австрия в условията на европейските програми:

В исторически аспект в първия програмен период 1995-1999 г.- две трети от средствата се разпределят основно за отдалечените неблагоприятни райони. В последващия програмен период 2000-2006г. се финансират програми в 4 инициативи:

Interreg III: подкрепя трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество,

URBAN II: подкрепя иновативни стратегии за съживяване на градовете и градските квартали, засегнати от кризата

Leader +: обединява участниците в селските райони, за да разработят местни стратегии за устойчиво развитие

EQUAL: има за цел да премахне причините за неравенството и дискриминацията на пазара на труда - стимулира иновативни стратегии за съживяване на градовете и градските квартали, засегнати от кризата

Следващият програмен период на финансиране 2007-2013 г. в Австрия са били на разположение общо около 680 милиона евро, осигурени от:

-- **Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)**, финансиращ програми за инфраструктурни проекти, научни изследвания и иновации, телекомуникации, околна среда, енергия и транспорт; също така и финансови инструменти (инвестиции с рисков капитал, фондове за регионално развитие и др.) За подпомагане на регионалното и местно развитие и за насърчаване на сътрудничеството между градовете и регионите;

- **Европейски социален фонд (ЕСФ)**, отговарящ за насърчаване на заетостта, чрез различни програми, насочени към обучение и професионална квалификация с цел увеличаване на шансовете на пазара на труда и намаляване на неблагоприятните условия; Проекти и инициативи за демографски промени на пазара на труда; усилия за социално включване, борба с дискриминацията и улесняване на достъпа до пазара на труда за хората в неравностойно положение; насърчаване на партньорства за реформи в областта на заетостта и приобщаването; мерки за насърчаване на инвестициите в човешки капитал, по-специално чрез подобряване на образованието и обучението.

- **ELER** – финансиране на селските райони, с което се цели да се подобри конкурентоспособността на селското и горското стопанство, да се защити околната среда и селските райони, да подобри качеството на живот и да разнообрази селската икономика и да подкрепи подходите за местно развитие на селските райони. Чрез програмата Leade, която насърчава инициативи на местни групи, чрез партньорства между местни, икономически и социално ангажирани участници в региона. От 2007-2013 г. Австрия има 86 региони по тази програма, чрез които са усвоени около 4 млрд. евро.

2014-2020 г. – програмен период - за целия ЕС са дадени до 469 милиарда евро, като в Австрия сумата е около 5,18 милиарда евро, като през този програмен период се удължават поетите инициативи през предходния период и акцента пада върху неблагоприятните региони.

Европейски структурен и инвестиционен фонд "ESI Fund", средствата от ELER (Развитие на селските райони), EFRE (Регионален фонд), ЕСФ (Социален фонд), EMFF (Фонд за рибарство), UF / Кохезионен фонд) - са координирани със стратегията за растеж „Европа 2020“ и нейните основни цели и по този начин подпомагат изпълнението на стратегията в държавите-членки. В Австрия използването и взаимодействието на четирите Европейски фонда се координират в рамките на споразумението за партньорство „STRAT.AT 2020“, сключено с Европейската комисия.

Програми, които са специфични за Австрия за периода 2014-2020 г.:

- **Alpine space 2014-2020**- е европейска програма за транснационално сътрудничество за алпийския регион, като улеснява сътрудничеството между икономически, социални и екологични зони в седем алпийски страни, както и между различни институционални нива като: академични среди, администрация, бизнес и иновации, и разработване на политики.

- **Central Europe 2014-2020** - подобрява капацитета за регионално развитие в областта на иновациите, намаляването на въглеродния диоксид, защитата на природните и културните ресурси, както и транспорта и мобилността в страните от централна Европа,

- **Danube transnational 2014-2020** – цели подобряване на институционалните и инфраструктурни рамкови условия и политически инструменти за научни изследвания и иновации в страните от дунавския регион

- **INTERREG Europe 2014-2020** - помага на регионалните и местните правителства в цяла Европа да разработят и предоставят по-добра политика

- **URBACT 2014-2020**-програма за европейско териториално сътрудничество (2014-2020 г.), финансирана чрез Европейския фонд за регионално развитие (75 млн. евро), действа като европейска програма за обмен и обучение, насърчаваща устойчивото градско развитие

- **ESPON 2014-2020**- подпомага ефективността на политиката на сближаване на ЕС и на другите секторни политики и програми, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, националните и регионални политики за развитие

- **INTERACT 2014-2020**- програма за междурегионално сътрудничество, чиито действия са насочени към подпомагане на доброто управление и изпълнението на всички програми за териториално сътрудничество. Основната цел на програмата е да насърчава обмена на опит и разпространението на добри практики и иновативни подходи за управление и изпълнение на програмите за териториално сътрудничество.

- **HORISONT 2020**- най-голямата европейска програма за финансиране на научноизследователска и развойна дейност

Бъдещи програми: През програмия период до 2027 г. се въвеждат няколко приоритета, а именно: проучване на реформа на местните данъци по отношение на структурите, основи за ефективност и оценка; укрепването на данъчната автономия за общините от Länderand е в процес на анализ; засилване на финансирането на общините; оценка на конституционната власт на градовете, общините и общинските сдружения за сключване на споразумения, повишаване на ефективността и прозрачността на споразуменията, между федерацията, общините на Länderand; увеличаване на ефективността и качествените ползи от сътрудничеството между общините (премахване на ДДС); опростяване и насърчаване на общинското сътрудничество; укрепване на собствения принос на финансирането на общините; приспособяване на наказателното право към настоящите предизвикателства

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Австрия е пример за постигнат консенсус между специфични особености на местната власт и управление, променени и съчетани с Европейското законодателство и успешна регионална политика с усвоени голям размер европейски средства, които водят в крайна сметка да повишаване на стандарта на живот, висок брутен вътрешен продукт и продължават нейното успешно развитие. Европейските фондове през 2021-2027 имат за основна цел модернизиране на политиката на сближаване. Политиката на сближаване е най-важната инвестиционна политика на ЕС и съвсем конкретен израз на неговата солидарност, тъй като подпомага Европейската общност за преодоляване на структурни и социални различия между държавите-членки, но също така и в отделните държави. Тези структурни фондове включват също програмите на ЕСФ, ЕФРР и Interreg Италия-Австрия, управлявани от Европейската комисия.

Мнение на автора: Лично за мен това е една от европейските държави, която е пример за успешно развитие, за последователност в политиката си и напредъка. Основен това тя не е само притегателен туристически, културен и образователен център, но притежава и развита индустрия като всичко това е съчетано със запазването на природните й ресурси и красотата.

References:

1. Spezifisches Erkenntnisinteresse: Zuordnung: Regionale und nationale Wettbewerbsfähigkeit Themen: Wirtschaft - Niveau, Struktur, Verflechtung Verwandte Indikatoren
2. The congress of local and regional authorities Recommendation 302 (2011)1 Local and regional democracy in Austria
3. The 2017 Austrian snap election: a shift rightward Anita Bodlos & Carolina Plescia Pages 1354-1363 | Published online: 07 Feb 2018

4. Austria: Regional Elections in the Shadow of National Politics - Marcelo Jennyn book:
Regional and National Elections in Western Europe: Territoriality of the Vote in Thirteen
Countries January 2013 DOI: 10.1057/9781137025449_2

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

CHARACTERISTICS OF THE REGIONAL POLICY OF SPAIN

Anastasia Ostudina

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: The article presents the regional policy of Spain.

Keywords: regions, policy, Spain.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА НА ИСПАНИЯ

Анастасия Остудина

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

УВОД

Кралство Испания - страната, анализирана в тази работа - е унитарна, съгласно конституцията, но всъщност децентрализирана държава, характеризираща се с множество черти, присъщи на федералните формации.

Административно Испания е разделена на 17 автономни общности, включително два автономни града (Сеута и Мелила), разположени на северното крайбрежие на Африка. „Държавата на автономните“ е многонационална и разнородна в своето икономическо развитие, има и проблема Север-Юг, който е добре известен на много европейски държави, където по-развити регионите на север (Каталуния, Страната на баските) често не желаят да осигурят изоставащите южни региони (Естремадура, Мурсия).

Регионалната политика на самото испанско правителство и на Европейския съюз е насочена към изравняване на регионалното развитие и изглаждане на регионалните дисбаланси.

Държавното регулиране на икономическото и териториалното развитие е жизненоважен системен проблем за Испания. В страна, в която значението на териториално-пространствената идентичност е исторически голямо, центробежните тенденции са силни, към 60-те години на XX век. имаше разбиране за необходимостта от такова регулиране за балансирано развитие на цялата национална територия. През следващия период особеностите на държавно-териториалната структура на Испания предопределиха голяма политизация на регулирането на регионалното развитие и повлияха на избора на обекти, механизми и инструменти на регионалната икономическа политика на държавата.

В тази работа ще разгледаме политиката на регионално развитие (регионална политика) на Испания. Ще оценим мащаба на регионалните различия в нивата на икономическо развитие, ще разгледаме спецификите на отношенията между центъра и регионите, инструменти на регионалната политика на Испания и политика на сближаване «Европа 2020».

ПРОБЛЕМЪТ НА ИКОНОМИЧЕСКО НЕРАВЕНСТВО НА РЕГИОНИТЕ

Териториалното разнообразие не е изключителна черта на Испания; тази особеност е характерна за почти всички европейски държави. Размерът на Испания, четвъртата по площ държава на европейския континент, също носи значение. Именно по исторически причини обаче регионалните различия, първоначално обусловени от природни и географски особености, придобиха политически и по-късно структурен характер [1]. През Средновековието тези различия се засилват, първо с формирането на феодални отношения, след това по време на Реконкиста - вековният (VIII-XV век) процес на завземане на земи на полуострова от арабите. Испанските Хабсбурги осъществиха политическото обединение на Испания и започнаха колонизацията на Новия свят, но не успяха да проведат ефективна политика на управление на държавата, което доведе до икономическия упадък на страната в края на 16 - 17 век. В допълнение, един от найважните компоненти на испанската история е продължаващата борба между центробежни и центростремителни тенденции и до днес.

През XVIII-XIX век. реформите на новата династия на Бурбони за централизиране на държавата допринесоха за унифицирането на системата за управление и формирането на националния пазар. Политическото и икономическо развитие обаче се влоши от структурните различия между Страната на баските и Каталуния, които преминавали през индустриализация, и останалата част от Испания, главно селскостопанска.

В резултат на това икономическата диференциация не намалява, а продължава да се увеличава. През 60-те години на XX век. през периода на ускорена индустриализация икономистите обособяват в Испания осем [2], а през втората половина на 70-те години шест региона на развитие се различават един от друг по своите структурни характеристики [3]. На единия полюс е била аграрната Испания на центъра и югоизтока, запазваща нейните феодални черти, а на другия - напредналата, капиталистическа Испания на останалите територии. По това време социално-икономическата пропаст между големите и малките градове (последните, с население до 5 хиляди, по-голямата част в страната), както и между градовете и селските райони, става по-забележима.

През 80-те години обаче се случват събития, благодарение на които ефективността на регионалната политика в страната нараства значително и след което националната регионална политика и нейните механизми са окончателно оформени и приблизително в този вид съществуват и до днес. Тези повратни моменти бяха създаването на така наречената „държава на автономииите“, която беше официално залегнала в испанската конституция от 1978 г., както и влизането на Испания в ЕС. Според Конституцията от 1978 г. съвременна Испания е парламентарна монархия, представителна демокрация,

легална социалдемократична държава, която провъзгласява свободата, справедливостта, равенството и политическия плурализъм като най-висшите ценности на върховенството на закона [4]. Основният закон дава на провинциите с териториална, историческа, културна и икономическа цялост право на самоуправление. Общо 17 автономни области са формирани в съответствие с разделението на страната на провинции и исторически региони [5].

По същото време системата на местно управление и самоуправление беше реформирана: стратегическите, най-важните политически и нормотворчески функции на местните власти, от една страна, и изпълнителните административни функции, от друга, бяха разделени; започна постепенната децентрализация на местната власт и разширяването на гражданското участие в нея.

Междурегионалното икономическо неравенство е един от най-острите и болезнени проблеми в съвременна Испания. Автономните общности се различават помежду си не само по площ и население, темпове на растеж и регионален брутен продукт на душа на населението (РБП). Оценките на мащаба на разликите в нивата на икономическо развитие също вземат предвид такива показатели като възрастовата структура и плътност на населението, продължителността на живота, размера, структурата и посоките на вътрешните и външните миграционни потоци, структурата и нивото на заетост и безработица, разходите за труд, заплатите и нейните компоненти, образователно ниво, доход на домакинството, ниво и качество на живот [6].

Според съотношението на РБП на душа на населението към БВП на душа на населението регионите на Испания могат да бъдат разделени на:

- развити (РБП на душа на населението е повече от БВП на душа на населението);
- умерено развити (РБП на душа на населението е равен на 100–90% от БВП на душа на населението);
- по-слабо развити (РБП на душа на населението по-малко от 90% от БВП на душа на населението)

Анализ на регионалните дисбаланси в Испания през последните две десетилетия показва, че напредъкът на развитите региони се е ускорил още повече, с изключение на Балеарските острови, чийто потенциал за развитие (като средно развитите Канарски острови), фокусиран главно върху туристическата индустрия - сферата на средното технологично ниво, постепенно намалява.

От една страна, перспективите за растеж на столичния Мадрид, Ла Риоха и Кантабрия се разшириха до голяма степен благодарение на факта, че те са постигнали статута на автономни области. От друга страна, тези промени в административните граници допринесоха за още по-голяма диференциация на регионите.

Статистическите данни потвърждават, че по-слабо развитите региони на Испания с ниски доходи не са успели да запълнят разликата. Пространствената поляризация не само на икономическото развитие, но и на човешкия капитал и качеството на живот се увеличава.

Разбира се, географското положение е важен фактор за икономическото развитие на регионите на Испания. Вътрешните, отдалечени от външните граници на територията се оказват в по-неблагоприятна ситуация от граничните зони (включително крайбрежните). Нивото на социално-икономическо развитие на съседната държава също играе роля. Близостта на Страната на баските, Навара и Каталуня с много по-напреднала Франция е по-изгодна от близостта на Андалусия, Галисия, Кастилия-Леон и Естремадура до Португалия, една от най-бедните страни в Европейския съюз.

Таблица №1 [7]

Региони (класифицирани по показатели за 1995)	РБН на БВП на душа на население, %				Дял от региона 2019 г., %	
	1995	2000	2005	2012	Население	БВП
<i>Развити</i>						
Мадрид	130,8	136,0	130,6	129,7	14,1	2,4
Навара	125,9	127,3	125,8	127,8	1,3	4,2
Каталуня	121,5	121,8	118,5	118,5	14,9	2,2
Балеарски острови	121,3	123,2	111,4	105,8	2,4	1,7
Страна на баските	119,3	122,5	126,8	134,8	4,1	3,2
Ла Риоха	114,4	113,9	107,5	113,0	0,1	2,6
Арагон	107,8	104,5	106,8	113,3	2,8	3,0
<i>Умерено развити</i>						
Канарски острови	96,5	94,8	90,7	84,9	5,1	1,8
Кастилия-Леон	90,5	90,5	94,7	98,7	1,2	3,0
Валенсия	96,5	96,5	92,3	87,4	5,4	3,0
Кантабрия	93,0	90,5	98,5	97,3	1,2	3,4
<i>По-слабо развити</i>						
Мелила	89,3	84,4	88,8	74,9	0,1	2,9
Астурия	88,2	83,6	88,3	93,6	2,1	2,9
Сеута	84,4	85,2	90,3	84,5	0,1	3,3
Мурсия	82,7	83,9	84,4	80,9	3,1	2,7
Кастилия- лаМанча	82,1	78,6	78,1	79,4	4,1	2,5
Галисия	81,6	77,7	81,7	91,2	5,9	3,7
Андалусия	74,6	73,7	77,7	75,1	12,3	2,9
Естремадура	64,1	63,7	68,0	67,9	2,1	3,5

ИНСТРУМЕНТИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

Регионалните инициативи са един от най-старите инструменти на националната регионална политика на Испания. Този инструмент беше широко използван през 60-те години. Въпреки това неефективното използване на натрупаните средства и липсата на необходимото ниво на прозрачност доведоха до прекратяване на използването на системата от регионални инициативи до 1985 г.

В момента системата от регионални инициативи представлява финансови ресурси, които се разпределят като инвестиции за стимулиране на икономическата активност в определени региони. Всъщност те са безвъзмездни гранти, чиято основна цел е да се намалят регионалните неравенства чрез увеличаване на активността в застояли региони. С тяхна помощ се създават нови и се поддържат съществуващи работни места в изоставани региони и местното производство се развива. В същото време дейността на системата от регионални инициативи не се координира само от централното правителство, тя пряко зависи от дейността на местните предприемачи, които трябва да кандидатстват за тези безвъзмездни гранти в съответствие с изискванията, установени от системата.

Испанските кралски укази посочват видовете региони, отговарящи на условията за помощ, и максималния размер на инвестициите, които могат да бъдат привлечени във всеки отделен случай.

Кралските укази посочват приоритетните дейности за инвестиции:

➤ Промъшлени производства, които отговарят на критериите, определени от компетентни организации. Тези отрасли трябва да бъдат фокусирани върху екологично чист тип производство и да стимулират значителни подобрения в производствения процес или в качеството на продукта. Също така за инвестициите е важен иновативният компонент на проектите, по-специално се приветства въвеждането на високи технологии в областта на комуникациите и в областта на подобряването на търговските структури;

➤ Туризм и създаването на допълнителни зони за отдих. Освен това в туристическия сектор също се насърчава използването на иновативни технологии, особено за подобряване на екологичната ситуация в региона и за увеличаване на ендемичния потенциал на региона.

Средствата, отпуснати от регионални инициативи, не трябва да бъдат само инвестиция за възстановяване след загуби. Основните изисквания към проектите са, че предприятията трябва да се самофинансират поне на 25% и да бъдат икономически, технически и финансово жизнеспособни.

Системата за получаване на гранти всъщност е открит конкурс за финансиране на вашето предприятие, което трябва да отговаря на установените критерии. В същото време е от голямо значение от кой регион се подава заявлението за грант.

От 2000 г. се публикуват годишни отчети за работата на системата на регионалните инициативи.

На 28 юни 2013 г. Европейската комисия одобри директиви за държавно финансиране на регионални проекти за периода 2014-2020. Съгласно параграф 178 от директивите всяка от страните-членки на ЕС е била длъжна да координира с Комисията програма за подпомагане на собствените си региони.

Таблица 2 илюстрира системата за разпределение на безвъзмездните средства по региони на Испания в периода 2014-2020 г.

Таблица №2 [8]

Максимална степен на държавно финансиране	Автономна област
Големи компании - 35%, средни - 45%, малки - 55%	Канарски острови
Големи - 25%, средни - 35%, малки - 45%	Естремадура
Големи - 15%, средни - 25%, малки - 35%	Сория (провинция в автономията Кастило и Леон), Туруел (провинция в автономията на Арагон)
Преди януари 2017 г.: големи - 15%, средни - 25%, малки - 35%, след януари 2017 г.: големи 10%, средни - 20%, малки - 30%	Андалусия, Галисия, Кастилия-ла-Манча, Мелила, Сеута
Големи - 10%, средни - 20%, малки - 30%	Арагон, Астурия, Балеарски острови, Валенсия, Кантабрия, Кастило Леон, Ла Риоха, Мурсия

Следващият инструмент на испанската национална регионална политика е фондът: Междурегионалният компенсационен фонд. Междурегионалният компенсационен фонд е

проект на Общото управление на публичните фондове, като плащанията се регулират от Главното управление на териториалните фондове.

Според испанската конституция основната задача на държавата е да се бори с териториалните икономически дисбаланси и да прилага принципа на държавното единство. Именно за тези цели през 1980г е създаден Междурегионалният компенсационен фонд.

Междурегионалният компенсационен фонд беше разделен на два фонда: компенсационен фонд и допълнителен фонд.

Крмпенсационен фонд отговаря за инвестициите в най-слабо развитите области. Впоследствие тези средства трябва да допринасят пряко или косвено за растежа на доходите в региона в бъдеще. Средствата от допълнителния фонд също са насочени към разработването на нови източници на доходи в регионите бенефициенти. Освен това средствата от този фонд, по искане на регионите-получатели, могат да се използват и за създаване или поддържане на дейностите по финансиране на обекти от компенсации или допълнителни средства за период до 2 години, т.е. транзакционните разходи могат да бъдат частично финансирани.

Тези фондове се занимават с инвестиционни дейности в следните региони: Андалусия, Астурия, Валенсия, Галисия, Канарски острови, Кантабрия, Кастилия-Ла Манча, Кастилия-Леон, Мелила, Мурсия, Сеута, Естремадура.

През 2015 г. най-много средства бяха насочени към Андалусия (120, 357 милиона евро) и към Валенсия (41,42 милиона евро).

Друг инструмент на вътрешната регионална политика в Испания е фондът Туруел. Инвестиционният фонд Туруел има за цел да финансира инвестиции в бизнес инфраструктура и развитие в област Теруел. Създаден е с цел да компенсира факта, че автономната област Арагон, без да е бенефициент на междурегионален компенсационен фонд поради нивото на доходите в региона, страда от известна икономическа нестабилност, с която регионалната политика на Испания не може ефективно да се справи с използването на достъпни механизми. По тази причина провинция Теруел е целта на този инвестиционен фонд да увеличи производствения капитал и нивата на доходи в региона.

„ЕВРОПА 2020“ И ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ

В допълнение към националните инструменти на регионална политика, действията ЕС в граници на политика на сближаване са изключително важни за Испания. Стратегията „Европа 2020“ (приета през 2010 г.) предвижда засилване на икономическото управление и има следните основни цели:

- увеличаване на заетостта,
- фокус върху научните изследвания и развитието,
- екология,
- подобряване на образованието,
- повишаване на енергийната ефективност,
- борба с бедността.

Съответно всяка държава-членка на ЕС е разработила своите национални цели и програми в тези области [9]. За постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ Европейският съюз следва подходяща регионална политика, политика на сближаване, която осигурява необходимата инвестиционна основа за стратегията и е насочена към всички региони на Европейския съюз за подкрепа и създаване на нови работни места, конкурентоспособност на бизнеса, икономически растеж, устойчиво развитие и подобряване на качеството на живот на гражданите [10, 11].

Основните инструменти на регионалната политика на ЕС са три структурни фонда:

Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионният фонд (ФС) и Европейският социален фонд (ЕСФ), заедно с други, формиращи бюджета на ЕС.

В периода 2014-2020г. бюджетът на ЕС е 1,082 трилиона евро, от които 32,5% са средства, отпуснати за изпълнение на целите и задачите на политиката на сближаване (351,8 милиарда евро).

В Испания финансовата помощ ще бъде насочена към различни региони в следните размери:

➤ 2,04 млрд. евро ще бъдат насочени към най-слабо развитите региони (Естремадура),

➤ 13,4 млрд. евро - към регионите в преход (Анадалусия, Канарски острови, Кастилия ла Манча, Мелила и Мурсия),

➤ 11,1 милиарда евро - за най-развитите региони (Арагон, Астурия, Балеарски острови, Кантабрия, Кастилия и Леон, Каталуня, Сеута, Валенсия, Галисия, Ла Риоха, Мадрид, Навара, Страна Васков),

➤ 484, 1 милион евро - за отдалечени и слабо населени региони.

За да се постигне по-ефективно вътрешно-европейско сътрудничество, финансовата помощ ще бъде предоставена в две посоки: 430 милиона евро ще бъдат отпуснати за стимулиране на сътрудничеството между държавите и 187,6 милиона евро за подпомагане вътре конкретна държава. Допълнителните вноски за борба с младежката безработица ще възлизат на 943,5 милиона евро [12].

За Испания политиката на сближаване се изразява чрез Споразумението за асоцииране на Испания и оперативните програми. (Споразумение за асоцииране на Испания 2014-2020 [13]).

Споразумението за асоцииране на Испания 2014-2020 (одобрено от Комисията на 4 ноември 2014 г. и изменено през февруари 2019 г.) е документ, изготвен от Испания с участието на партньори и многостепенно управление. Споразумението определя стратегията на държавната регионална политика, приоритети и разпоредби за ефективно и ефективно използване на европейските структурни и инвестиционни фондове за разумен, устойчив и приобщаващ растеж. В Споразумението за асоцииране на Испания са включени единадесет тематични области на развитие: научни изследвания и иновации, повишаване на конкурентоспособността и други. Всички те повтарят приоритетите на политика на сближение и са насочени към подобряване на ситуацията в регионите на страната, която има значителни разлики в много области.

Важно е да се отбележи, че регионалното развитие и сближаването няма да спрат след 2020 г., а ще се осъществят в нова рамка: в рамките на вече одобрената политика на сближаване за периода 2021-2027. Основните приоритети на новата политика на сближаване на ЕС са определени, както следва [14]:

➤ *По-интелигентна Европа* — чрез иновации, цифровизация, икономическа промяна и подкрепа за малките и средните предприятия

➤ *По-зелена безвъглеродна Европа* — чрез прилагане на Парижкото споразумение и инвестиране в енергийния преход, възобновяемите енергийни източници и борбата с изменението на климата

➤ *По-добре свързана Европа* — със стратегически транспортни и цифрови мрежи

➤ *По-социална Европа* — изпълнение на европейския стълб на социалните права и подкрепа за качествената заетост, образованието, уменията, социалното приобщаване и равния достъп до здравеопазване

➤ *Европа по-близо до гражданите* — подкрепа за местните стратегии за развитие и устойчивото градско развитие в ЕС.

Политиката на сближаване ще продължи да се прилага за всички региони, придържайки се към предишната категоризация: по-слабо развита, преходна, по-развита.

За да се определи степента на развитие на регионите и съответно за разпределението на средствата по регионите, са добавени нови критерии: младежка безработица, ниско образователно ниво, климатични промени, прием и интеграция на имигранти, които ще се прилагат на равна основа с критерия, който все още се взема предвид в голяма степен - БВП на глава от населението.

Този подход ще допринесе за по-реалистично отразяване на ситуацията в регионите. Но както преди, най-отдалечените региони ще се възползват от специална помощ от ЕС.

В същото време основният фокус на новата политика на сближаване на ЕС и нейните средства ще бъде насочен към първите две цели, а именно: от 65 до 85% от ресурсите на ЕФРР и фондът на сближаване, в зависимост от финансовото благосъстояние на страните членки.

Политиката на сближаване, провеждана от Европейския съюз с помощта на европейските структурни и инвестиционни фондове, спомага за привличането на средства за регионално развитие не само от националните бюджети, но и от частни инвеститори, тъй като създава чрез техните действия доверието им в подобни проекти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Неравномерното развитие на регионите на Испания е преди всичко следствие от значителните разлики в началните ресурси, с които разполагат регионите, както и от историята на самите региони, които засягат регионалната политика и в крайна сметка състоянието на регионите като цяло.

Основните задачи на държавната регионална политика са разработване на мерки за предотвратяване на социални конфликти, преодоляване на различията в жизнения стандарт на населението на определени региони, рационално териториално разделение на труда между регионите, икономическо сътрудничество, намаляване на безработицата и като цяло - осигуряване на икономическо благосъстояние и запазване целостта на държавата.

Неравенството в развитието, включително социално-демографското и икономическото регионално неравенство в обществото, е често срещано и широко разпространено явление. И това е естествен резултат от всеки процес на развитие като цяло - било то околния свят или обществото.

Прекомерните дисбаланси в развитието на обществото, регионите на държавата, държавите, водят до появата на силни и слаби региони и държави, обидени етнически групи и нации, до промяна в миросгледа на хората и могат да доведат до сериозни негативни последици: в най-лошия случай - войни и тероризъм, в по-малко - регионализъм и сепаратизъм.

Невъзможно е да се премахнат напълно разликите в развитието на регионите на държавата, да се изравнят жизнения стандарт на населението и темповете на растеж във всички региони. Но е възможно и ние трябва да се стремим към това, за да намалим тези различия.

ИЗТОЧНИЦИ

1. Прохоренко И.Л. Территориальные сообщества в политическом пространстве современной Испании. Москва, ИМЭМО РАН, 2010. 100 с.
2. Linz J.J., Miguel A. de. Within-nation Differences and Comparisons: the Eight Spains. Comparing Nations: the Use of Quantitative Data in Cross-national Research. Merritt R.L., Rokkan S., eds. New Haven, Yale University Press, 1966, pp. 267-319.

3. Miguel A. de. Recursos humanos, clases y regiones en España. Madrid, Editorial Cuadernos para el Diálogo, 1977. 347 p.

4. Конституция на Испания, с.1
http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/const_esp_texto_ingles_0.pdf

5. Понеделко Г.Н. Регионална политика на Испания // Мировая экономика и международные отношения. - 2009. - N1. - С. 84-93.

6. Кузнецова О.В. Экономическое развитие регионов: Теоретические и практические аспекты государственного регулирования. 5-е изд. Москва, Книжный дом “Либроком”, 2009. 304 с.

7. Contabilidad regional de España. PIB y sus componentes. Instituto Nacional de Estadística.

<http://www.ine.es/>

8. Официален уебсайт на Министерството на финансите и публичната администрация.

<https://www.dgfc.sepg.hacienda.gob.es/sitios/dgfc/en-GB/Paginas/inicio.aspx>

9. EUROPE 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth
<https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

10. ЕС Регионална политика. Европейска комисия.

https://ec.europa.eu/regional_policy/bg/ 11. Основната инвестиционна политика на ЕС.

Европейска комисия.

https://ec.europa.eu/regional_policy/bg/policy/what/investment-policy/

12. D.Yuil, C.Mendez, F.Wishlade „Политика на сближаване на ЕС за периода 2007-2014. и приложението му за Испания: кой какво получава, кога и как? ”, Европейски изследователски център, 2006. стр.74

13. La Política Regional y sus instrumentos. Fondos Comunitarios: periodo 2014-2020. Acuerdo de Asociación de España 2014-2020
<https://www.dgfc.sepg.hacienda.gob.es/sitios/dgfc/esES/ipr/fcp1420/p/pa/Paginas/inicio.aspx>

14. Нова политика на сближаване. Европейска комисия.
https://ec.europa.eu/regional_policy/bg/2021_2027/